

4 praksisfortellinger fra hverdagen

1. Det er lunsjtid på avdelingen som består av seksten barn mellom to og fire år samt fem ansatte. En ansatt må være på skjermet rom med tre barn, mens de resterende ansatte er fordelt på to rom med 6-7 barn på hvert rom. Måltidet nærmer seg slutten og noen av barna begynner å bli urolige. Da alle rommene er tatt i bruk til måltid, har ikke barna noe sted å trekke til etter måltidet. Erfaringer viser at når barna som er ferdige starter å leke rett ved siden av matbordet mister de gjenværende barna fokuset og får ikke fullført måltidet. På den andre siden er det heller ikke gunstig å strekke tiden for de som er ferdige, så stemningen er allerede anspent.

Tiril på 3 år spretter ned fra stolen sin og roper «Jeg må bæsje!» før hun løper avgårde. Olav på 3 år roper «jeg også» og tar avgårde etter Tiril. Ansatt Nora reiser seg fra bordet og sier «jeg må bli med dem på do, ellers blir det bare tull der ute. Er tilbake så fort vi kan» og går etter barna.

På rom nr. 2 er ansatt Guro i gang med bleieskift på en gruppe toåringer, det haster å bli ferdig slik at de kan få lagt seg. Flere foreldre har den siste tiden etterspurt om barnehagen kan få barna litt raskere i sengs, da det er begynt å bli så vanskelig å få lagt barna på kvelden. Dessuten er det pedagogmøte etterpå, og man skal helst rekke å få en pulje ferdig med pauseavvikling før møtet starter, hvis ikke vet man jo at resten av dagen blir krøll. Ansatt Kari kan ikke forlate bordet, for Tone og Simen (begge 2 år) sitter fortsatt og spiser.

På rom nr. 3, der hvor det er færrest barn, går Mina (3 år) sin kopp i bakken og knuser. «Oops» sier Mina, med et lurt smil om munnen. Dette rommet er egentlig ikke beregnet for å brukes til måltid så her er det hverken feiebrett, papir eller søppelbøtte. Ansatt Emilie vet at hun ikke kan gå ifra barnegruppen for å hente feiebrettet, nettopp på grunn av Mina. Hun kommer nok ikke til å klare å la vær å plukke på det glasskåret – eller, kanskje hvis Emilie er veldig overbevisende om hvor farlig det er så lar hun vær, men det er ingen garanti for at hun klarer å holde fingrene borte fra Maria.. Nei, hun får nok bare be om hjelp. Emilie stikker hodet ut gjennom døra og spør om ansatt Eva kan gi henne et feiebrett. Eva ser seg rundt, men feiebrettet er ingen steder å finne. «Da må jeg hente det på kjøkkenet, har du et øye på gruppa mi? Nora er på do med noen barn skjønner du» svarer Eva. Emilie bekrefter og stiller seg opp med et øye mot hvert bord. Det skal ikke lenger til enn at Eva har forlatt avdelingen, før Silje (3 år) tilsynelatende ut av det blå faller av stolen sin. Hun bryter ut i gråt og samtidig setter Ole i gang å synge «HIV O HOI, SNART ER SKATTEN VÅR» av full hals. Emilie har ikke annet valg enn å storme bort til bordet for å plukke opp Silje samtidig som hun ber Ole om han «vær så snill kan dempe stemmen litt». Hun bøyer seg ned og plukker opp Silje fra gulvet og sier litt strengt til Ole at «du kan ikke rope så høyt, jeg klarer ikke høre hva noen andre sier eller gjør». Ole stopper å synge og kikker fornærmet på Emilie. «Tusen takk» svarer Emilie, mens hun snur seg og går tilbake mot døren sin med Silje på hofta. Plutselig høres et kraftig vræl inne fra rommet hvor Mina er, og Emilie kjenner klumpen i magen. Hun er fremme på et byks og ser Mina som står ved siden av Maria, med hendene på ryggen og sier «jeg gjorde ingenting». På kinnet til Maria lyser tre røde kloremarker og forteller en annen historie. Emilie vet at hun i teorien burde trøste både Silje og Maria først, men i praksis er hun nødt til å håndtere Mina, hvis ikke vil det bare oppstå flere tilfeller på rappen. Emilie kjenner klumpen i magen da hun setter Silje gråtende på gulvet og lar Maria sitte for seg selv med hikstingen og kloremerkene, mens hun retter blikket mot Mina, trekker pusten dypt og henvender seg til henne..

2. Klokken er ti over tolv, de minste barna ligger og sover i vognene sine mens resten av barnegruppen er ute. Åtte barn er det der ute i dag, sammen med to ansatte, Mari og Pia. I

tillegg har Ida sovevakt. Barna sover i vogner utendørs, lengst vekk fra der de andre barna leker. Det er to ansatte inne i pauseavvikling, én er på kontoret for å ordne noe før hun kommer ut og i tillegg er det sykdom blant personalet i dag. Stian på 3 år må tisse og Mari følger ham til døren. Det er ingen ansatte i nærheten som kan bistå ham på do så hun er nødt til å bli ham selv. Hun vet at han ikke klarer å vente, da går det gærent. Pia står igjen ute med syv barn, men det burde gå greit for Ida er jo også teknisk sett ute.

Lotta på 4 år faller av sykkelen sin og Pia går bestemt mot henne. Hun setter seg ned på huk og trøster Lotta. Hun forsøker å være tilstede i øyeblikket, men blikket flakker mot Jens (2 år). Pia vet at hun ikke kan slippe ham av syne, han har det med å forsvinne så raskt for å finne på noe bøll. Jens vet liksom når ingen ansatte følger med på ham, så Pia må være litt der hvor han er hele tiden. Mens Pia sitter på huk hos Lotta, med Jens i sidesynet, registrerer hun at Anne og Beate har begynt å krangle om noe. Før hun vet ordet av det har Beate slått Anne i hodet med en lekegryte – og dette ser også Jens. Han registrerer at Pia nå er opptatt med både Lotta som gråter og den konflikten med de jentene, så han tar avgårde mot sovevognene. Pia ser at han løper dit, men hun vet at Ida er der som sovevakt, så hun tenker at Ida ordner nok opp.

Det Pia ikke vet er at samtidig som Lotta falt av sykkelen sin, våknet Andreas på 1 år med et skrik. Ida vet ikke hva han har våknet av, men han skriker med all sin kraft så hun skynder seg å trille inn vognen hans for å prøve å unngå at han vekker noen andre. Det er ingen inne som kan ta i mot Andreas, så hun må helt bort til personalrommet for å spørre etter hjelp. Bjørg kjenner på et snev av irritasjon, det er tredje gang denne uken hvor pausen hennes har blitt forstyrret, men hun forstår jo også at noen må hjelpe til. Hun reiser seg sakte, rister av seg irritasjonen og svarer «klart det, jeg tar han jeg». Ida takker og beklager på engang, før hun snur seg for å gå ut igjen. På veien ut hører hun plutselig barnegråt, mer enn én, og kjenner det knyter seg i magen. Hun småløper ut og hører gråt fra ikke mindre enn fire barnevogner. Hun saumfarer området med blikket, og der – mellom to gråtende vogner ser hun Jens. Han står med hodet halvveis oppi Bjarnes vogn og sier med høy, skingrende stemme «BORTEEE – TITT TEI!». Ida kjenner det koker i topplokket og nærmest brøler til Jens; «HEI»! Mer får hun ikke sagt før Jens piler av gårde tilbake dit han kom fra. Ida har lyst til å følge etter men hun må ta seg av de fire gråtende vognene. Pia på sin side har akkurat håndtert konflikten mellom Anne og Beate da hun ser Jens som kommer løpende i hennes retning. Det knyter seg i magen til Pia, hun innser i det øyeblikket at noe som ikke skulle skje har skjedd og hun kjenner samvittigheten som tærer i henne. Hun avbrytes i sine egne tanker av Kaja på 3 år som prikker henne på hoften og sier «jeg har tisset på meg».

3. Det er fredag, klokken er kvart over ett og det nærmer seg tid for mat. Stemningen på avdelingen er til å ta og føle på, konfliktnivået er høyt og lyden likeså. På avdelingen er de nå samlet 11 barn mellom 1 og 4 år med fire voksne. Rikke har hatt et uhell og må skiftes på. Da gjenstår tre voksne på ti barn. Det er barnehagelærer Heidi og to vikarer. Det er sykdom i personalgruppa igjen, de har fått tak i vikarer men vikarene er unge, uerfarne og fremmede for barna. Heidi kjenner at hun drar mesteparten av lasset selv, vikarene føles ut som de er mer til pynt.

Blant barna finner vi Ada på 3 år. Hun er avhengig av faste rammer og struktur, hun trigges av for mye stimuli og har en dårlig dag i dag. Heidi bruker mesteparten av tiden og energien sin på henne, det er viktig for å forebygge uønskede hendelser. Ada er kjent for å bite, særlig på de yngre barna. Hun er meget rask og Heidi vet at hun ikke kan vike fra Ada i dag.

Petra har sovevakt i dag. Hun stikker hodet inn og sier at hun trenger én til å ta mot sovebarna som skal opp nå før mat. Heidi må sende en av vikarene til å ta opp barna, hun kan ikke forlate avdelingen, og spesielt ikke Ada. Petra triller inn vogn etter vogn, fem-seks på

rappen. Vikar Lise vet knapt hva noen av barna heter, og blir stående litt apatisk å se på alle vognene som kommer på samleband. Heldigvis kommer Unni som er ferdig med å skifte på Rikke inn døren. «Jeg overtar for deg, du kan ta med Rikke inn på avdelingen igjen». Lise smiler og tusler inn med Rikke. Unni bretter opp armene og starter med den første vognen. Hvert barn får et smil og en klem i det de løftes ut av vognene, men Unni har ikke mulighet til å beholde noen på fanget. Hun må plassere dem rett fra vogn til gulv, og flere av barna protesterer. Unni slenger frem noen bøker og et par dyrefigurer, hun satser på at det holder i et par minutter. Det sitter nå fire 1-åringer på gulvet mens Unni står med hodet oppi vogn nummer fem. Seline i denne vognene er vanskelige å åpne, de har bedt foreldrene fikse det flere ganger uten at noe har skjedd. Hun må lirke og lure for å få åpnet spennen og det tar litt tid.

Inne på avdelingen har Guro, Mats, Mille og Fredrik havnet i en opphetet diskusjon om elefanter og apekatter. Heidi forstår ikke helt hva det handler om, men det er hun som må håndtere det. Hun registrerer i sidesynet at Lise og Rikke kommer inn på avdelingen men tenker ikke noe mer over det. Hun får ikke med seg at Lise ikke lukker døren ordentlig, eller at Ada smetter ut av den. Ikke før tretti sekunder senere, da et voldsomt vræl brer seg ut i gangen registrerer Heidi at Ada er borte. Ingen rekker å få med seg hva som skjer, men bitemerket på Karsten (1 år) sitt kinn forteller historien. Ada har allerede gjemt seg under bordet på kjøkkenet, slik som hun pleier. Heidi kommer ilende ut fra avdelingen hvor hun møter blikket til Unni, som allerede står med Karsten på armen og fire ettåringer til rundt bena. Akkurat da kommer Petra inn med ytterligere to vogner og ser forvirret mot Heidi og Unni. «Ada» sukker Unni, mens Heidi forsvinner videre inn mot kjøkkenet for å ta med seg Ada tilbake til avdelingen og vikarene.

4. Klokken er passert halv fire, det er bare tre ansatte igjen men fortsatt er det mange barn. De har vært alle i personalet i dag, det er bare mange som blir sent hentet, og halv-fire vekten måtte rekke en avtale så hun kunne ikke bli lenger.

Berit har fem ettåringer igjen på sin avdeling, hun krysser fingrene for at hun ikke får noen bleier eller at noe uforutsett skjer. Aleksandra har fem toåringer igjen, og Maria har seks tre- og fireåringer, hvor to av dem egentlig krever én til én på ettermiddagene. Barna er slitne og situasjonen oppleves sårbar. En må tisse og en annen må ha ny bleie, så Aleksandra tar de med seg til badet. Igjen står Maria med resten. Hun går på tå hev mellom fargestifter, puslespill, togbane og dukkelek. Det oppstår mye løping og skriking, Maria gjør sitt beste for å bevare roen. Mammaen til Julie og pappaen til Jesper kommer samtidig. Begge lurar på om barna har sovet i dag, men det har ikke Maria oversikten over. Hun forteller at om de venter litt kan hun finne ut av det, men det har de ikke tid til. Pappaen til Silje dukker opp bak henne og spør hvordan Silje har spist i dag. Maria skal til å svare, men blir avbrutt av gråting. Ivar har kastet et tog rett i ansiktet på Vilde, og Maria må trøste og avverge flere kriser.

Når hun snur seg tilbake til Siljes pappa er han borte, og det er Silje og. Maria får ikke gitt beskjed om at Silje ikke har spist noe i ettermiddag, ei heller at hun trengte mere skiftetøy. Aleksandra kommer tilbake med de to barna hun har hatt på badet og forteller at hun må ta en bleie for Berit også. Hun er borte før Maria rekker å svare. Vildes mamma kommer inn på avdelingen og Maria må forklare om den røde kulen som blinker i pannen hennes. Hun ser i sidesynet at Tobias heller alle fargestiftene utover gulvet og at Siri blir rasende for det. Vildes mamma vil vite mer om hendelsen som skjedde med toget, og forteller at Vilde ofte kommer hjem med merker og skrap. Hun begynner å bli bekymret for om Vilde egentlig har det bra i barnehagen og vil vite hva Maria tenker om dette. Maria forteller at Vilde har det godt i barnehagen, at de gjerne kan finne tid til å ta en prat om det men at det er litt hektisk akkurat nå. Vildes mamma blar frem kalenderboken sin og spør om det passer klokken 07.30 om to dager, det er den eneste muligheten hun har. Maria svarer at de må nok

finne et tidspunkt innenfor kjernetiden, og at hun kan sende henne forslag til tidspunkter i morgen. Siri er nå så sint for at Tobias har helt ut alle fargestiftene at hun kaster seg over tegningen til Tobias og river den i fillebiter. Maria beklager seg til Vildes mamma og sier at hun må bistå hos Siri. Vildes mamma ser ikke mye fornøyd ut, men sier «ok» og går sin vei med Vilde på armen. Klokken er nå 15.45 og Maria har syv barn igjen. Aleksandra kommer tilbake fra bleieskiftet og sier at Beate har tre barn igjen, så hun kommer inn til dem så fort hun har ryddet ferdig.

Det kommer en forelder til som blir stående og prate med Aleksandra om dagen i dag. Maria rydder fargestifter fra alle kriker og kroker, før hun forteller barna på gulvet at de må rydde vekk togbanen nå. Ivar og William protesterer høylytt og kaster togene sine tvers over gulvet. De løper avgårde inn på det rommet som allerede er ryddet og stengt av hvor de tømmer ut en hel kasse med duplo før Maria rekker å stoppe dem. Da kommer Beate inn på avdelingen med sine tre ettåringer, mumler noe om at hun er nødt til å gå på do og forsvinner ut døren.

Klokken er nå 15.50 og det er ni små barn samlet på avdelingen. Aleksandra kaster togbanene oppi plastkassen på gulvet mens hun forteller at hun må gå et par minutter før for å rekke bussen, og at hun dessuten må ta søpla før hun går. «Javel» sier Maria og ser Aleksandra forsvinne ut døren. Inn kommer mødrene til Ivar, William og Siri. De skal videre på henholdsvis barneidrett og i bursdagsselskap og begge har dårlig tid. Maria nevner at Ivar og William egentlig må hjelpe til å rydde litt før de går, men det har ikke mødrene tid til i dag. De får heller hjelpe til en annen dag.

Lille Lukas har fått tak i boksen med fargestifter og sitter nå under bordet sammen med Simen og tygger på dem. Maria krabber under bordet for å få ut både barn og blyanter, da døren åpner seg og faren til Tobias og Kaja kommer inn. Barna løper rett forbi pappen som mumler «takkk for i dag» og er borte før Maria kommer seg ut fra under bordet. Maria innser at hun heller ikke her fikk gitt beskjed om å ta med det våte tøyet hjem og at det ene barnet trenger flere bleier.

Klokken er nå 15.55 og det er fire barn igjen. Maria står i et sammensurium av duplo og fargestifter, utslitt mens hun kjenner hodepinen kommer snikende. På 25 minutter har hun levert fra seg ni av ti barn uten å knapt ha fått formidlet en eneste beskjed eller møtt foreldrene slik hun ønsket. Hun fikk heller ikke anledning til å trøste, hjelpe eller ivareta barna på en tilfredsstillende måte. Hun kjenner klumpen knyter seg i magen når hun vet at hun skal gå hjem på denne måten i dag også. Lite hjelper det å tenke på at morgendagen blir enda verre, for da skal en av de ansatte ha fri og de har ikke fått tak i vikar..
